

ТЕМА: РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ (УСНО). СВІТ ЛІТЕРАТУРИ ПОСТМОДЕРНІЗМУ - ЛІТЕРАТУРА ОСТАННІХ ДЕСЯТИЛІТЬ XX — ПОЧАТКУ XXI ст.

Мета (формувати компетентності): предметні (поглиблені знання про особливості та художню своєрідність творів постмодернізму; усне зв'язне мовлення; уміння обґрунтовувати свою думку, наводити приклади з тексту, проводити паралелі з життям); ключові (уміння вчитися: навички виразного читання, аналізу тексту, самостійного мислення; комунікативні: толерантність, культуру поведінки; інформаційні: навички роботи з підручником та вміння критично оцінювати теоретичний матеріал; соціальні: свідоме ставлення до світу, його протиріч і розмаїття; загальнокультурні: прагнення до літературної освіти, естетичний смак, найкращі людські якості).

Тип уроку: урок розвитку усного зв'язного мовлення.

Обладнання: пам'ятка щодо ведення дискусії, портрети письменників-постмодерністів, видання їхніх творів, ілюстративний матеріал до них.

Перебіг уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ОГОЛОШЕННЯ ТЕМИ Й МЕТИ УРОКУ

Учитель. Розгорнувши будь-яку із книг, написаних постмодерністами, ми бачимо так званий умовний текст і умовний світ, усе в якому підпорядковано правилам естетичної гри. Ігрове начало характерне для більшості творів постмодернізму. У читачів виникає враження, що герої не живуть, а граються у життя. І митець начебто не пише, а грається в літературу, грається з читачем. За законами гри в постмодерних творах можуть відбуватися різноманітні події на межі реального та ірреального. Гра дає можливість вільно переходити з одного часу в інший, із дійсності — у світ підсвідомості тощо. Постає запитання: «Навіщо ця гра, ця підкреслено умовна естетична діяльність?..» На це та інші запитання ми сьогодні спробуємо знайти відповіді.

III. РОБОТА НАД ТЕМОЮ УРОКУ

Інтерактивний прийом «кутки» (запис до зошитів)

Коментар. Пропонований різновид роботи формує вміння дослухатися до того, що говорять інші, формувати власну точку зору та відстоювати її в полеміці. Учитель проводить вправу у такий спосіб:

- а) спочатку вчитель формулює запитання з відкритою відповіддю;
- б) потім учні в зошитах заповнюють таблицю: добирають по 3 виважених аргументи для позитивної та заперечливої відповіді:

Так	Ні
1. ...	1...
2. ...	2...
3. ...	3...

- в) зваживши аргументи, учні розпочинають працювати на запропонованій шкалі:

Кожен учень робить позначку на шкалі, що відповідає його особистій позиції щодо запропонованої проблеми, яку оцінює певною кількістю балів. На основі заповненої шкали учні об'єднуються у 3 групи: 1-ша — «Так» (від 4 до 9); 2-га — від «Так» (3) до «Ні» (3); 3-тя — «Ні» (від 4 до 9);

- г) створені групи обговорюють дібрані кожним аргументи та виробляють спільну позицію для ведення дискусії. Група обирає речника, який висловлює думки членів групи;

- д) групи презентують позиції по черзі, а також відповідають на запитання решти груп і висувують контраргументи;

- е) кожен учень має право залишити свою групу і перейти до іншої, пояснивши, який саме аргумент переконав його змінити позицію.

Запитання для «кутків»

◆ Д. В. Затонський відзначає: «Немає у цьому світі нічого певного, вповні завершеного: ані морального вироку, який не може бути переглянутий, ані морального заохочення, яке ніколи й нікому не здасться незаслуженим. Кожна брехня приховує у собі частинку істини, і кожна істина приховує у собі краплинку отрути, у такий спосіб слава й ганьба досить часто переходять одна в одну, навіть заміняють одна одну...» Чи погоджуєтеся ви із цим висловом?

♦ «Цей світ жахливий і химерний. Він відлякує своєю заплутаністю й невизначеністю, глибиною кризи й безвиході. Тут немає нічого певного і сталого Тому не випадково у постмодерних творах стали знаковими такі просторові координати, як лабіринт, яма, прірва, глухий кут, стіна тощо. Художній світ у постмодернізмі не має завтрашнього, розвитку, замкнений лише сам на собі Неначе розбитий на друзки, розколотий, не цілісний, не органічний». Чи погоджуєтеся ви з такою думкою?

IV. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

1. Колективне гронування за темою «Постмодернізм у літературі»

2. Слово вчителя (узагальнення)

— Монополії на знання про цей світ у творах постмодерну не має ніхто — ані герої, ані автор, ані читач. І тому ці твори можна прочитувати по-різному. Вони залишають величезний простір для читацької уяви, вони змушують думку напружено працювати, шукати втрачені моральні домінанти та орієнтири.

І навіть якщо таких моральних домінант та орієнтирів не знайдено, ця праця розуму й душі надзвичайно корисна, а це ще раз свідчить про те, що твори постмодернізму варто читати, адже вони дають поштовх для осмислення буття та для того, щоб людина не заспокоювалася у своєму повсякденному існуванні, щоб вона вчилася мислити, шукати.

V. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Підручник Ю. Ковбасенко (зарубіжна література...) ст. 216-217 (опрацювати).
Письмово відповісти на запитання №1, 8, 9.